

Zaostala čestitka.

Spisal Ivo Trošt.

či poštarjeva — Milka, njena sestra Viki ter bratca Ivan in Slavoj so se igrali na vrtu pod hruško, s katere so že padali zreli, sladki sadovi.

Bližalo se je poldne. Avgustova vročina je vse podila v senco.

Iz najvišje line poštnega poslopja se je ponosno vila črno-rumena cesarska zastava, poleg nje pa belo-modro-rdeča slovenska trobojnica. Od včerajšnjega cesarjevega rojstnega dneva plapolata v zraku, a komaj čutni veter ju maje premalo. A včeraj sta vihrali veselo — kakor v praznik. Poštarjev Ivan je to opazil . . . Devetletni Ivan je znal že na pamet »Cesarsko pesem« in sam je že bral, kako so »naši« Turke naklestili pri Dunaju in pri Belemgradu. V šoli je slišal mnogo lepega o našem presvetlem cesarju, mnogo mu je pa povedal tudi njegov oče, ki je bil sam vojak — častnik. Slišal je, kako vsi narodi širne Avstrije čestitajo modremu, osivelemu vladarju, ki ga ljubijo kot svojega dobrotnega očeta. — Sedaj-le je vprašal: »Ali ni cesar podaril za vašo cerkev izdatne vsote, za šolo obilno novcev, za gasilno društvo, za bolnike in siromake? Koliko? — In otroke ima rad, pridne seveda, in pogumne vojake . . . O, naj bi živel večno!« — Pa se Ivan domisli še nečesa:

»Ti, Milka? Ali gre tudi cesar na vojsko?« — »Seveda gre.«

»Pa cesarja ne zadene nobena krogla; saj ga ne more.«

»Ne more ne. *Našega cesarja varuje sam večni Bog.*«

»Pa z našimi vojaki!« pripomni Ivan ne popolnoma zadovoljen z Milkinim odgovorom. Kmalu pa še izpregovori navdušeno: »Milka! Čestitajmo cesarju! — Čestitajmo kakor smo svojemu papanu!«

»Mi? Pa kaj boš čestital?«

»I, za rojstni dan.«

»No, dobro, toda kaj? Za rojstni dan, to je premalo.«

»Povejmo, da imamo mi — vsi otroci — cesarja prav radi.«

»To je nekaj, a ne mnogo.«

»In še mi vsi, kolikor nas je v naši vasi, imamo cesarja prav radi in kličemo: *Bog Vas živi!*«

Milka se nasmehne in pritrdi zadovoljno; to pa navduši Slavoj:

»Ali bi poslali tudi vse te-le hruške cesarju na Dunaj!«

Viki se zasmije na glas: »Ali ne veš, da ima cesar hrušek, kolikor hoče? Cesar je najbogatejši gospod na svetu. Ima, kar hoče.«

»Ali ima tudi zlato hišo?« praša Slavoj.

»Ej, tiho. Boš že videl, ko boš vojak in služil cesarju in domovini.«

»Jaz? Pa rad!« — »Jaz tudi! In to moramo povedati v čestitki.«

»Kako pa?« podraži oba sestra. Kar se odreže Ivan: »Tako-le, če hočeš vedeti: Na vojski Vas ne zmagajo sovražniki; Vas bomo branili tudi mi. Ne bojte se, gospod cesar!« —

»Ali ne veš, da nisi še dorastel niti za pol vojaka? In tebe, Slavoj, je komaj za eno hlačnico!«

Slavoj se užaljen spne na prste: »Pa bom kmalu velik!« —

In tudi Ivan brž popravi: »Kaj pa! Kadar bomo veliki! Tako treba napisati cesarju.«

»Kdo bo pa pisal?« — »I, ti, Milka, ki znaš najlepše.«

»A papirja nimam, kakršnega se spodobi poslati cesarju.«

»Mora biti lepo obrobljen z rožicami in golobčki, ne da?« ugame Slavoj.

»Tinte tudi nimamo pripravne.«

»Zlata bi bila dobra ali vsaj rdeča . . .«

»Tako mislim, pa danes je tudi prepozno: cesarjev rojstni dan je bil že včeraj.«

»Škoda! Škoda!« vzkliknejo trije; le Slavoj je še mislil, kako lepa bi bila tako pisana čestitka.

»Otroci, kositi!« zakliče poštar z dvorišča. Slavoj jo prvi pcedi izpod hruške in vpije: »Aha! Naš papá nam bodo dali papirja in tinte, pa bomo pisali.«

*

Šli so skozi vežo, in duri v c. kr. poštni urad so bile odprte. Za rojstni dan odičena cesarjeva podoba je gledala nanje resnobno, milo . . . Ivan se ni upal naravnost ozreti se nanjo, in tudi deklici sta slutili, da ni prav, ker je zaostala njih čestitka.

Dobrovoljno se je muzal častitljivi poštar, ko mu je Slavoj moško razkladal neuspelo voščilo. Potem je pristavil veselo: »Bom že dal papirja in tinte, že, že! . . . Ali — škoda! — prepozno!« — —

Na to hitro Milka: »Seveda — prepozno.«

Tedaj se pa očetu zresni obraz. Mogočno brado pogladi na dvoje:

»Ne! Nič prepozno!« Med otroki se je začul vzklik radosti. Slavoj odloži od veselja žlico. Milka ne ve, če je prav slišala. Ivan bi najrajši rekel: »Hvala Bogu!«

»Otroci! Take čestitke so vedno dobrodošle. Ljubite svojega cesarja, ljubite širo Avstrijo, mogočno domovino! Glejte, jaz sem krvavel že za oba in še bi, ko bi me poklicala bojna tromba. Zato ima pa tudi presvetli cesar rajši, da želite nekdaj z dejanjem pokazati svojo resnično ljubezen do cesarja in domovine, nego da bi bile čestitke samo na lepo obrobljenem papirju napisane s krasno tinto, a srce vaše pa daleč stran. Tako!«

Vsi so se zadovoljno oddahnili.

Povedal jim je vrli mož izza svojih vojaških let nekaj jasnih zgledov, kako so njegovi tovariši ljubili živeči in umirajoči cesarja in domovino. Deklici sta bili ginjeni do solz.

Ko so še pozneje hodili mimo odičene cesarjeve podobe, so se ozirali nanjo ponosno, ljubeznivo, vdano in samosvestno, češ: »Tudi mi, tudi mi hranimo čestitko v svojem srcu.«

